

Honnyi Levelek, Tudosítások, és Egyebek.

Nro. 22.

A Magyar Kurir 25-ik darabjához.

Erdély Ország.

Ditsősségesen uralkodó Felseges Fejedelmünk, mint az alatta valóinak kegyelmes atya és védelmezője, a' fegyvernek legszörnyűbb zörgései között sem felejtkezett el a' maga hív jöbbágyiról, hanem leg szorosabb foglalatosságai között is kegyelmesen visel reájok gondot. Nyilván való tanúbizonyosságát adta ezen atyai gondoskodásának Erdély ország eránt mostanában, a' hol némelly véghelyeken, nevezetessen Brassóban, a' miot mi mindezeket már megirtuk, a' pestises mételey magát kiűtvén, annak tökéletesen leendő elhárítatása végett, méltóztatott Eő Csász. és Apostoli Kir. Felsege, nagy méltóságú *Klobásitzky József*, Csász. Kir. Kamarás Ur Eő Excellentziáját, a' Leopold Rendjének Cominendátorát, Tekint. Borsod Vármegyének mostani Fő Ispányát Kir. Comissariusi fővel oda küldeni, 's azon fontos dolgot az ő szorgalmatos vigyázására bizni, a' ki oda szerentséssen megérkezvén, az Erdély Országi Fő Kormánysektől az eddig tétetett orvosi intézeteket helyeseknek találván, annak segítségével mindeneket úgy el rendelt, hogy az Eő Csász. Kir. Felsege eránta való bizodalmának tökéletesen eleget tehessen, a' miuthogy azolta sokal többen meggyógyáltak a' pestises nyavalyába estek között, mint meghóltak. — A' Török Birodalomhoz tartozó Moldvai és Havas Alföldi tartományokban is, nevezetessen *Bukarest* városában észrevehetőképen szűnni kezdett azon gonosz mételey, és naponként keveseden a' hóltaknak is száma.

Elegyes Dolgok.

Néhai B. *Quarinnak* Martzius 19-dik napján történt haláláról, e' folyó hólnap-22 ik napján költ 23-dik darabja 128-ik lapján is tétetett egy két szóval való emlékezet, de mivel ez a' megböldögült nagy tudományú és ritka tapasztalású Austriai *Eskuláp* ditséretesebb emlékezetet is érdemel, az ő élete históriáját rövideden előadói kötelességemnek tartom. Báró *Quarin József*, a' Filozofjának, 's szép mestersegeknek és az Orvosi tudománynak Doctora, sok Európai tudós társaságoknak, nevezetessen a' Koppenhágai, Londoni, Madritti, Velentzei és Pádúai Orvosi társaságoknak igen érdemes Tagja, a' Csász. Kir. Udvarnak rendes Orvosa, Eő Cs. Kir. Ap. Felsegének Udvari Tanácsosa, az Alsó Austriai Kormánysektnek egyik nevezetes Tagja, e' folyó Martzius 19-ik napján, életének 80-ik esztendejében, hasznos életét elvégzette. Ez a' nagy tapasztalású orvos Doctor Bécsi születésű és édes atya is nagy hírű Cs. Udvari Doktor volt, a' ki a' maga kedves fiát még gyenge ifjúságában az orvosi tudomány tanulására rendelt, 's abban kevés esztendők alatt annyira is vitte, hogy ez 20 esztendő korában, a' Bétsi Fő iskolában Doctarságra emeltetett, és Tanítói vezérlések alatt nem tsak a' betegeknek meglátogatta, azoknak nyavalyájakat megvizsgálta, gyógyította, hanem édes attyával együtt a' betegekhez is elment, 's kevés esztendők alatt annyira ment az orvoslásban, hogy a' Practica Medicinának Professorává tétetett; de ő neki nagyobb haj-

landósága lévén az orvosi praxisra mint a tanításra, azon hivataljáról le mondott.

Különös dicséretére szolgált ennek a nagy Eskulápnak, hogy ő igen egyenes szívű ember volt, és azoknak a betegeknek gyógyításokhoz, a kiknek nyavalyájakat halálosoknak lenni tapasztalta, ezt pedig a betegeknek első látásával, vagy pulzusoknak első tapintásával meg tudta, nem is fogott, hanem vagy magoknak, vagy a körülöttek lévőknek világosan megmondotta, hogy őket semmi orvosi szer a haláltól meg nem mentheti. Ezen egyenes szívűségéért emelte őtet néhai *II. József* Császár halálos betegségében Báróságra. — Néhai *Mária Trézánál* is nagy kedvességben volt, nem csak ezen egyenes szívűségére, hanem a Cs. Kir. familiánál tett szerentsés orvoslásira nézve is.

Végezte azon Prusszus bületinnek, melly fellyebb a Kurir leg utolsó lapján félbe maradt.

A jelenvaló háborúban leg nevezetesebb hadi tettnek lehet tartani *Fere* városának Generál *Bülow* corpusa által leti elfoglalását. — A múlt Februáriusnak 26-ik napján parantsolatot vett *Thümen* Generális arra, hogy azon helységet, mellyhen sok szép ágyúöntő kementzék, és egy rakott fegyvertár találtatik, támadja meg, a reá bizott dolgot végbe is vitte, az öt óráig ágyúztatta, s végtére annak erőszakos elfoglalására meg is tette a szükséges rendeléseket, mellyeket látván azt ott volt Frantzia Kommendáns Generál *Pommereuil*, a nevezett Prusszus Generállal alkuba botsátkozott, s azon helységet capitulatio mellett Febr. 27-ik napján által adta, mellynek ereje mellett az aliban volt 500 főből álló katona őrizet szabadon

botsáttatott, minekutánna kézírással arra kötelezte volna magát, hogy a jelenvaló háborúnak egész folyása alatt, a szövetséges Fejedelmek ellen fegyverével nem szolgál. Ezekon kívül 500 nemzeti gárdisták fegyverektől megfosztatván honnyaikba vissza küldettek. A fegyvertár minden abban találtatott hadi eszközökkel együtt, a Prusszus hadi seregeknek adtak. A bástyákon volt artillérián kívül, 100 vas ágyók, sok ezer puska és kard, három milliom darab kova, sok vas rúd, és felette sok hadi eszközök találtatnak, mellyek mind öszve öt vagy hat milliom tallerra betsülhetnek.

A Jénai szerentsétlen ütközet után, a Stettini, Magdeburgi, Küstrini, Glogaui, Dantzigi erősségeket kéntelen volt a Prussziai Kormányzsek a Frantziáknak zálogba adni; mind addig, míg a Prussziai Birodalomra vetett adót ez egészen le nem fizeti. A jelenvaló szerentsés háborúban Dántzig, Stettin, s leg közelebb a Küstrini erősség is felszabadított ezen nyomorúság alól. Reményleni lehet, hogy a Magdeburgi és Glogaui erősségek is nem sokára szabadságba fognak helyezettődni. — A Küstrini erősségben volt Fr. katona őrizet, e folyó hólnap 20-ik napján capitulált. — Ezt a Capitulatiot a jövő posta napon Érd. Olvasóinkal közleni fogjuk.

Hogy a leg közelebb múlt pénteken senkihez le nem térhetett a Magy. Kurir, engedelmet kérünk. Az újság ugyan készen volt; de mivel azon napon a Katol. A. Sz. Egyháznak nagy ianepé volt, a nyomtató legényeink is megkívánták azt szentelni, s nem dolgoztak. Most azt a darabot is megküldjük.